

JAK NA NEZÁKONNOU EXEKUCI?

Člověk v tísni, o.p.s.
Programy sociální integrace
srpen 2019

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Problém???

OBSAH

PROČ JSOU NĚKTERÉ
EXEKUCE NEZÁKONNÉ?

3

CO JE TO ROZHODČÍ
DOLOŽKA?

3

JAK ROZHODČÍ
DOLOŽKU POZNÁM?

3

KDY JE ROZHODČÍ
DOLOŽKA NEPLATNÁ?

4

VÝBĚR ROZHODCE

5

DOBŘE
MRAVY

5

TÝKÁ SE NEZÁKONNÁ
EXEKUCE I VÁS?

6

KDO VYMÁHÁ
POHLEDÁVKY
V NEZÁKONNÝCH
EXEKUCÍCH?

7

CO DĚLAT, POKUD JE
PROTI VÁM VEDENA
NEZÁKONNÁ EXEKUCE?

7

KDE HLEDAT POMOC?

7

JAK NA NEZÁKONNOU EXEKUCI?

V České republice běží několik set tisíc nezákonných exekucí. Nezákonné pohledávky v exekuci vymáhají desítky predátorských společností. Desetitísíce dlužníků jsou v dluhové pasti bez šance dluhy do konce života splatit!

Týká se nezákonná exekuce i Vás? Jak to zjistit? A je možné se proti tomu bránit? Tento manuál by Vám měl pomoci na tyto otázky odpovědět. Zjistíte, které společnosti nejčastěji vedou nezákonnou exekuci. Dozvíte se, jak takovou nezákonnou exekuci poznat. A především získáte rady, jak se proti vedení takové nezákonné exekuce bránit.

PROČ JSOU NĚKTERÉ EXEKUCE NEZÁKONNÉ?

V některých exekucích se vymáhají pohledávky na základě tzv. rozhodčích nálezů. Tyto rozhodčí nálezy jsou desítkami úvěrových společností zneužívané pro vymáhání často neoprávněných dluhů. Rozhodčí nálezej je vydáván soukromým soudcem – rozhodcem, pokud jste se společností uzavřeli **rozhodčí doložku** smlouvu. Velké množství těchto rozhodčích doložek, smluv bylo přitom uzavřeno neplatně. Pokud byla rozhodčí doložka sjednaná neplatně, nemůže být platná ani exekuce, ve které se dluh vymáhá.

CO JE TO ROZHODČÍ DOLOŽKA?

Tzv. rozhodčí doložka je velmi důležité ujednání, které jste mohli bez povšimnutí podepsat spolu s úvěrovou smlouvou. Rozhodčí doložka umožňuje úvěrové společnosti obrátit se při vymáhání dluhu nikoliv na soud, ale na soukromou osobu – rozhodce. Ten pak namísto soudu rozhoduje, jestli je pohledávka platná nebo neplatná. Protože pro rozhodce je žaloba od úvěrové společnosti zakázka, tedy zdroj příjmu, rozhoduje běžně ve prospěch svého klienta – žalobce. Nezkoumá tedy to, nakolik je úvěrová smlouva v souladu se zákonem, ale běžně přiznává úvěrové společnosti vše, o co žádá. Rozhodce pak vydává tzv. rozhodčí nálezej a ukládá dlužníkovi, aby ihned zaplatil. Pokud dlužník nezaplatí, může úvěrová společnost předat dluh exekutorovi.

JAK ROZHODČÍ DOLOŽKU POZNÁM?

Doložku můžete najít např. ve všeobecných smluvních podmínkách jako jedno z řady ujednání, které může vypadat takto:

Článek 6, Rozhodčí doložka

*Součást obchodních podmínek
(bod 1 níže)*

I. Strany této Smlouvy o úvěru se výslovně dohodly, že veškeré majetkové spory, které by v budoucnu vznikly z této uzavírané smlouvy, nebo které vzniknou v souvislosti s ní, včetně otázek její platnosti, jejího výkladu, realizace a ukončení práv z tohoto právního vztahu přímo vznikajících nebo s ním přímo souvisejících, budou rozhodovány v rozhodčím řízení podle zák.č. 216/94 Sb. o rozhodčím řízení o výkonu rozhodčích nálezů, s vyloučením pravomoci obecných soudů, **jedním rozhodcem jmenovaným společností DEHONESTA, s.r.o.** Němcova alej 2006, Praha, IC 2376800 ze seznamu rozhodců vedeného společností DEHONESTA, s.r.o. Rozhodčí řízení bude pouze písemné. Doručování se provádí dle příslušných ustanovení zák.č. 99/63 Sb. Občanský soudní řád.

*Netransparentní výběr
(bod 2 níže)*

KDY JE ROZHODČÍ DOLOŽKA NEPLATNÁ?

Rozhodčí doložka nesmí bránit spotřebiteli (dlužníku) v jeho právu na spravedlivý proces. Existují proto tato základní pravidla, která musí být ve smlouvě a rozhodčím řízení vždy dodržena:

- **Rozhodčí doložka nesmí být skrytá ve všeobecných smluvních podmínkách, ale musí mít podobu samostatné smlouvy.**
- **Rozhodce nesmí být určován nějakou institucí (např. rozhodčí společností nebo Českou advokátní komorou).**
- **Rozhodce nesmí být ekonomicky závislý na úvěrové společnosti, pro kterou rozhoduje.**
- **Rozhodce nesmí přiznávat úvěrové společnosti pohledávku, která je v rozporu s dobrými mravy.**

KDYŽ JE ROZHODČÍ DOLOŽKA SKRYTÁ VE VŠEOBECNÝCH SMLUVNÍCH PODMÍNKÁCH

Pokud je rozhodčí doložka podepsaná po 1. 4. 2012 skrytá ve všeobecných smluvních podmínkách jako jedno z mnoha ujednání, je neplatná. Neplatný je pak i rozhodčí nález, který rozhodce vydal. A exekuce, která je na základě takového rozhodčího nálezu vedená, je nezákonná! V takovém případě je na místě se bránit a žádat zastavení exekuce (viz níže)!

KDYŽ JE ROZHODCE PODJATÝ (EKONOMICKY ZÁVISLÝ NA ÚVĚROVÉ SPOLEČNOSTI)

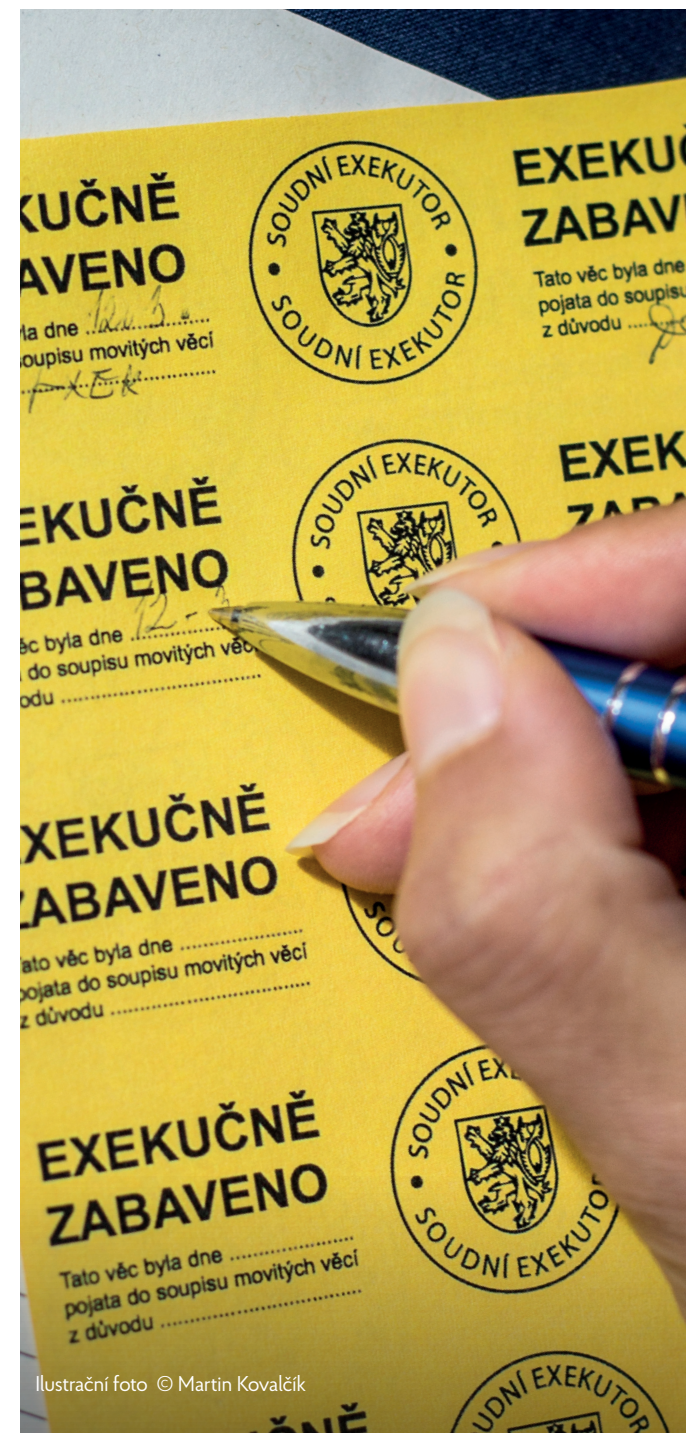
Pokud rozhodce rozhoduje pro úvěrovou společnost jeden spor za druhým a většinou rozhoduje v její prospěch, je to jasný ukazatel jeho podjatosti. Problém je, že údaje o tom, kolik sporů rozhodce pro úvěrovou společnost už v minulosti rozhodoval, a jak spory dopadly, není jednoduché získat. Rozhodce má sice dle zákona o těchto skutečnostech informovat na začátku rozhodčího řízení, ale většina rozhodců tuto svojí povinnost neplní. Pokud byste podjatost rozhodce chtěli dokázat, musíte si tyto údaje opatřit u soudu, který shromažďuje spisy konkrétního rozhodce (soud místně příslušný podle sídla rozhodce). Poskytnutí této informace může být jednotlivými soudy zpoplatněno.

KDYŽ JE ROZHODCE VYBÍRÁN ROZHODČÍ SPOLEČNOSTÍ A NENÍ ZMÍNĚNO JEHO KONKRÉTNÍ JMÉNO

Pokud v rozhodčí doložce není jasně řečeno, kdo konkrétně bude rozhodovat případný spor, je rozhodčí doložka neplatná. Pokud tedy v rozhodčí doložce není uvedeno žádné jméno rozhodce, ale naopak je stanoveno, že rozhodce vybere některá rozhodčí společnost nebo jiná instituce ze seznamu rozhodců, je rozhodčí doložka neplatná. Neplatný je pak i rozhodčí nález, který rozhodce vydal. A exekuce, která je na základě takového rozhodčího nálezu vedená, je nezákonná! V takovém případě je na místě se bránit a žádat zastavení exekuce (viz níže)!

KDYŽ ROZHODCE NAŘÍDIL DLUŽNÍKOVÍ UHRADIT DLUH V ROZPORU S DOBRÝMI MRAVY

Pokud rozhodce určený podle rozhodčí smlouvy podepsané po 1. 4. 2012 nezkontroluje, jestli je úvěrová smlouva v souladu se zákonem, a pokud dokonce přiznává úvěrové společnosti neúměrné plnění (vysoké odměny, likvidační sankce), jedná tak v rozporu s dobrými mravy a jeho rozhodnutí je proto neplatné. Neplatný je pak i rozhodčí nález, který rozhodce vydal. A exekuce, která je na základě takového rozhodčího nálezu vedená, je nezákonná! V takovém případě je na místě se bránit a žádat zastavení exekuce (viz níže)!

Ilustrační foto © Martin Kovalčík

VÝBĚR ROZHODCE

ROZSUDEK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

31 CDO 1954/2010, ZE DNE 11. 5. 2011

„nevydal-li rozhodčí nález rozhodce, jehož výběr se uskutečnil podle transparentních pravidel, resp. byl-li rozhodce určen právníkou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona, a nemůže-li být akceptovatelný ani výsledek tohoto rozhodování, pak tento rozhodčí nález není způsobitelným exekucí titulem“

ROZSUDEK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

31 CDO 958/2012 ZE DNE 10. 7. 2013

„...není-li platně uzavřena rozhodčí smlouva, není vydáný rozhodčí nález způsobitelným exekucí titulem. Byla-li exekuce v takovém případě přesto nařízena, je třeba ji v každém jejím stádiu pro nepřipustnost podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. zastavit“

ROZSUDEK NEJVYŠŠÍHO SOUDU, SP. ZN. 30

CDO 2401/2014 ZE DNE 16. 7. 2014

„Pokud by totiž spotřebitel neměl prakticky žádnou možnost v procesu uzavírání takové rozhodčí smlouvy či doložky podílet se určitým způsobem na tvorbě jejího obsahu, neboť celá smluvní situace by byla postavena kategoricky na závěru, že je zde pro spotřebitele chce-li dosáhnout poskytnutí určité půjčky, resp. úvěru – pouze jediná možnost, a to zcela a bezvýhradně akceptovat návrh na uzavření rozhodčí smlouvy (doložky) učiněný podnikatelem, tedy včetně podnikatelem určeného (určených) rozhodce (rozhodců), pak by stěžím bylo možno hovořit o tom, že i za takto popsané skutkové a právní konstelace by byly naplněny podmínky na ochranu spotřebitele coby (presumované) slabší smluvní strany. Ve skutečnosti by se totiž jednalo o podnikatelem předem nastavená kritéria vůči spotřebiteli, zde i v otázce určení konkrétních jmen rozhodců, bez jakékoli možnosti spotřebitele spolupodílet se na obsahu takové rozhodčí smlouvy či doložky. Co do důsledku by se tak jednalo o stav obdobný formulářovým smlouvám. Pak by se v takové situaci stěžím mohlo jednat o kritéria, která souzní se smyslem a účelem shora vyložené právní úpravy a judikatury na úseku ochrany spotřebitele.“

Nápad...

DOBŘÍ MRÁVY

NÁLEZ ÚSTAVNÍHO SOUDU

I. ÚS 199/11 ZE DNE 26. 1. 2012

„Je neakceptovatelné, aby se soudní ochrany dostávalo subjektům, které evidentně poškozují práva svých klientů. Takovým subjektům nemá být poskytována soudní ochrana ani v exekucí řízení.“

NÁLEZ ÚSTAVNÍHO SOUDU

IV. ÚS 3402/13 ZE DNE 4. 6. 2014

„Za zneužití práva je nutné považovat i jednání, jehož cílem není dosažení účelu a smyslu sledovaného právní normou, nýbrž které je v rozporu s ustálenými dobrými mravy vedeno přímým úmyslem způsobit jinému účastníkovi újmu či se na jeho úkor obohatit. Jestliže konkrétní okolnosti signalizují, že strany poskytovatele půjčky dochází k uzavírání řady sice formálně

právně bezvadných právních úkonů, které však v jejich vzájemné souvislosti a s ohledem na časovou návaznost, fakticky vedou ke ztížení či dokonce upření práva druhého účastníka smluv na řádnou a efektivní soudní obranu, je nezbytné poskytnout účastníkovi řízení právo na přístup k soudu a právo na spravedlivý (řádný) proces. Pokud civilní soudy při posuzování platnosti rozhodčí doložky postupovaly čistě formálně a dospěly k závěru, že není dána pravomoc soudu k projednání věci, porušily právo stěžovatelky na spravedlivý (řádný) proces.“

NÁLEZ ÚSTAVNÍHO SOUDU

III. ÚS 4084/12 ZE DNE 11. 12. 2014

„Důvod, pro který nelze nařídit exekuci na podkladě rozhodčího nálezu, může spočívat i v tom, že ačkoli určení rozhodce v rozhodčí doložce netrpí ústavněprávním deficitem, je pro rozpor s dobrými mravy neplatná smlouva o úvěru, do níž je rozhodčí doložka vtělena.“

TÝKÁ SE NEZÁKONNÁ EXEKUCE I VÁS?

Abyste zjistili, zda se nezákonná exekuce týká i vás, musíte si odpovědět na následující otázky:

1) BYLA VAŠE EXEKUCE NAŘÍZENA NA ZÁKLADĚ ROZHODČÍHO NÁLEZU?

Takzvaný **exekuční titul** zjistíte z informací zaslaných exekutorem. Pokud je exekuce vedena na základě **rozhodčího nálezu**, znamená to, že jste někde ve smluvní

dokumentaci při žádosti o úvěr museli podepsat **rozhodčí doložku** (viz výše). A tuto dokumentaci je nezbytně nutné si zajistit.

Příklad formulace exekučního titulu v dopise od exekutora:

Soudní exekutor JUDr. Lukáš Pýcha, Exekutorský úřad Beznadějov, se sídlem Němcovo nám. 22, 101 01 Beznadějov, pověřený provedením exekuce na základě pověření k vedení exekuce: OS Brno - město ze dne 3.6.2014, č.j. 21 EXE 120/2014-5, kterým byla nařízena exekuce podle **vykonatelného rozhodnutí: Rozhodčí nález** rozhodce JUDr. Eva Vaňková ze dne 11.2.2014, ...

Exekuční titul

2) MÁTE K DISPOZICI VŠEOBECNÉ SMLUVNÍ PODMÍNKY K VAŠEMU ÚVĚRU?

Pokud rozhodčí doložku naleznete jako jedno z mnoha smluvních ujednání ve všeobecných smluvních podmínkách, je tato rozhodčí doložka neplatná. Exekuce vedená proti Vám je pak s největší pravděpodobností nezákonná.

4) MYSLÍTE SI, ŽE ROZHODCE PŘIZNAL ÚVĚROVÉ SPOLEČNOSTI NEÚMĚRNOU VÝŠÍ DLUHU?

Pokud by tomu tak bylo a Vaše rozhodčí smlouva byla uzavřená po 1. 4. 2012, platí, že rozhodce nesmí rozhodovat spor v rozporu se zákonem, zejména pak s dobrými mravy. Pokud rozhodoval v rozporu se zákonem, dobrými mravy, pak je jeho rozhodnutí neplatné. A exekuce, která je vedena proti Vám, je nezákonná. Posouzení toho, jestli rozhodce skutečně rozhodoval v souladu nebo v rozporu s platným zákonem, není dobré činit sám, ale je potřeba obrátit se na odborného dluhového poradce.

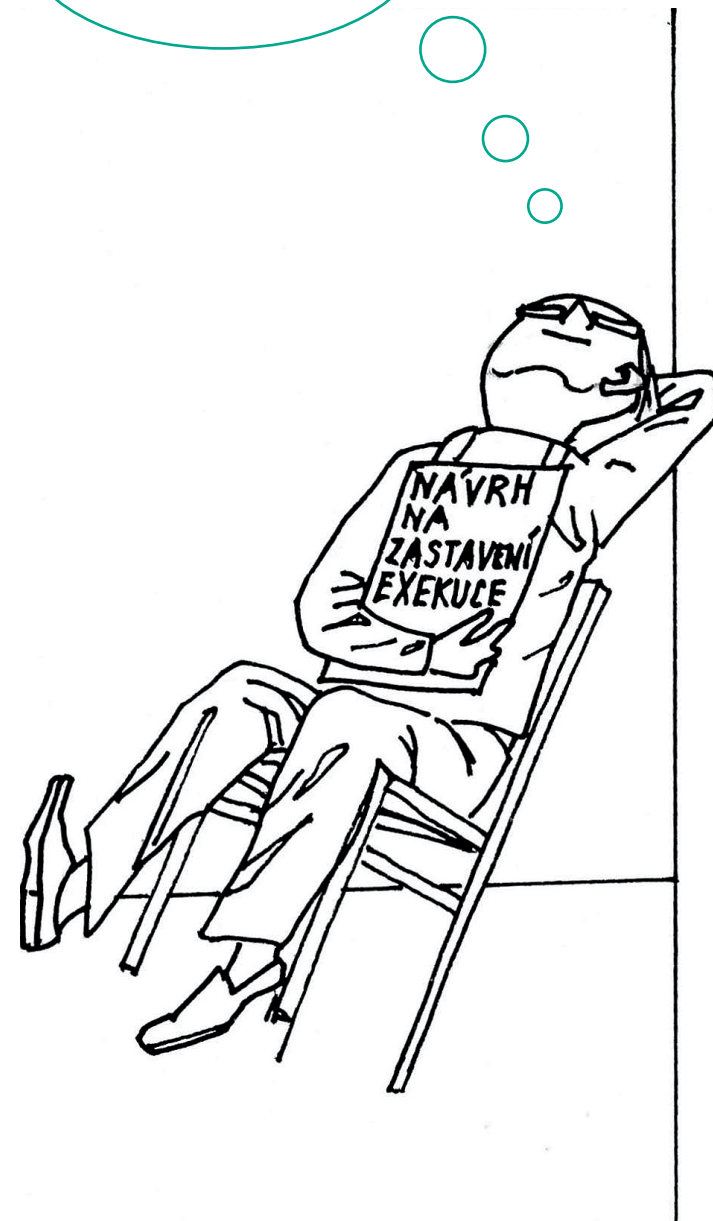
5) UZNAL ROZHODCE ODMĚNU JEDNOU TAK VYSOKOU NEŽ BYLA PŮJČENÁ ČÁSTKA?

3) NEBO JSTE PODEPSALI ROZHODČÍ SMLOUVU ZVLÁŠT PŘI PODPISU ÚVĚROVÉ SMLOUVY?

Pak záleží na tom, jak je v rozhodčí smlouvě ošetřen výběr rozhodce. Pokud má být rozhodce vybrán rozhodčí společností nebo jinou institucí, pak je výběr rozhodce netransparentní a Vaše rozhodčí doložka je neplatná. Exekuce vedená proti Vám je pak nezákonná (příklad netransparentního výběru výše).

6) UZNAL ROZHODCE POKUTY, KTERÉ I NĚKOLIKANÁSObNĚ PŘEVYŠUJÍ PŮJČENOU ČÁSTKU?

Řešení!!!

JAKÉ SPOLEČNOSTI JSOU ZNÁMÉ TÍM, ŽE VYMÁHAJÍ SVOJE POHLEDÁVKY V NEZÁKONNÝCH EXEKUCÍCH?

Naši dluhová poradci se nejčastěji setkávají s těmito společnostmi, které dlouhodobě vymáhají pohledávky v nezákonných exekucích:

- CETELEM ČR, a.s.
- ESSOX, s.r.o.
- Euro Benefit a.s.
- Home Credit a.s.
- Komerční banka, a.s.
- PROFI CREDIT Czech, a. s.
- Profidebt, s.r.o.
- Profireal, a.s.
- Raiffeisenbank a. s.
- SMART Capital, a.s.
- SMART HYPO s.r.o
- SMART Financial s.r.o
- TGI Money, a. s.

CO DĚLAT, POKUD JE PROTI VÁM VEDENA NEZÁKONNÁ EXEKUCE?

V takovém případě je na místě podat Návrh na zastavení exekuce. Ten se zasílá exekutorovi, který se ptá úvěrové společnosti, zda se zastavením exekuce souhlasí či nesouhlasí. Jestliže dojdou k rozhodnutí, že exekuci nezastaví, je exekutor povinen Návrh na zastavení exekuce předat k posouzení soudu. O zákonnosti exekuce pak rozhoduje nezávislý soud.

Upozornění: Návrh na zastavení exekuce je nutné formulovat správně a uvést všechny platné argumenty. Pokud se tedy domníváte, že se Vás nezákonná exekuce přímo týká, obraťte se na odbornou pomoc dostupnou ve Vašem okolí.

KDE HLEDAT POMOC?

DOLOŽKOMAT

webová aplikace, která dokáže rozpoznat, zda-li je exekuce vedena protiprávně na základě netransparentní rozhodčí smlouvy. Pokud ano, vygeneruje návrh na její zastavení.

Doložkomat je možno použít jen pro exekuce rozhodčích nálezů z nesplacených spotřebitelských úvěrů a půjček, a pouze u některých věřitelů. Nelze ho použít v případech, kdy jsou v exekuci spoludlužníci. Pokud si aplikace Doložkomat nebude zastavitelností exekuce jistá, doporučíme kontaktovat dluhovou poradnu, kde lze dlužnickou situaci prozkoumat podrobněji.

WWW.JAKPREZITDLUHY.CZ
poradna pro lidi, kteří chtějí zkrotit své dluhy

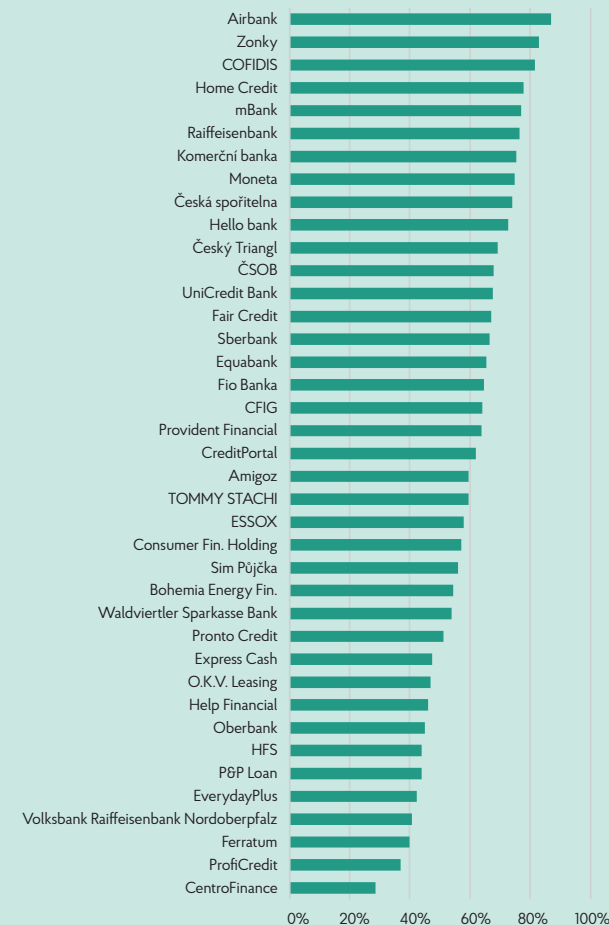
DLUHOVÁ HELPLINKA: 770 600 800
pondělí až pátek, vždy od 9 do 17 hodin

MAPA DLUHOVÝCH PORADEN
najděte si poradnu poblíž vašemu bydlišti

INDEX ODPOVĚDNÉHO ÚVĚROVÁNÍ (2018)

Nezisková organizace Člověk v tísni provádí každým rokem velké srovnání spotřebitelských půjček. Hodnoceny jsou v něm všechny společnosti, které od ČNB získaly licenci k poskytování spotřebitelských úvěrů a nabízí nezajištěné středně velké půjčky s pravidelnými splátkami. Z testu jsou vyňaty stavební spořitelny, leasingové společnosti a zprostředkovatelé úvěrů. Společnosti získávají body v cca 15 kritériích z oblasti nákladů, transparentnosti a klientské vstřícnosti. Výsledky jsou shrnuty do Indexu odpovědného úvěrování.

www.clovekvtisni.cz
www.jakprezidluhy.cz

text: Michala Baslová; dále spolupracovali: Michael Rott, Petr Tengler
kresby: Kristina Peřichová
design: Martin Kovalčík

*„Oddlužením ke spravedlnosti - Projekt „Oddlužením ke spravedlnosti“ CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_022/0001033 je spolufinancován
Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.“*